

ARGUMENTE PENTRU INTERZICEREA CIANURII ÎN MINERIT ÎN ROMÂNIA

OBSERVAȚII PRIVIND OPORTUNITATEA ADOPTĂRII PLX 429/ 2007

Utilizarea cianurilor în minerit este o metodă foarte controversată, în special datorită accidentelor care se produc periodic la amplasamentele miniere din lumea întreagă.

Efectele economice ale mineritului cu cianuri sunt un motiv relevant pentru interzicerea acestei tehnologii. Minele unde se operează cu cianură sunt un factor de destabilizare pentru alte ramuri economice din regiunile afectate (agricultură, turism, microproducție). Profiturile înregistrate de companiile miniere nu sunt sigure datorită prețului foarte volatil al aurului și în nici un caz certe, datorită schemelor de optimizare fiscală la care recurg acestea. În eventualitatea producerii unui accident orice beneficii economice ar fi obținut statul vor fi anulate de costurile mari de refacere a mediului.

Interzicerea cianurii în România nu presupune în realitate niciun fel de costuri, având în vedere că în prezent nu există nici o mină operațională pe teritoriul țării noastre care să folosească cianuri.

Având în vedere:

- **Rezoluția Parlamentului European**¹ din mai 2010 referitoare la interzicerea generală a utilizării tehnologiilor de minerit pe bază de cianuri în Uniunea Europeană. Rezoluția fost adoptată cu 488 de voturi pentru, 48 împotriva și 57 de abțineri.
- **Principiul precauției** așa cum este definit în Declarația de la Rio de Janeiro din 1992;
- Directiva 2003/105/ EC (Seveso II) privind **riscul de accidente majore care implică substanțe periculoase**, care prevede că "[...] anumite activități de depozitare și de prelucrare în industria minieră [...] au potențial de a produce consecințe foarte grave.
- Parlamentele mai multor state membre ale Uniunii Europene, precum **Slovacia, Republica Cehă și Ungaria**, au interzis mineritul cu cianuri. În urma acestor măsuri, niciuna dintre aceste țări nu a suferit de pe urma vreunor acțiuni în justiție din partea companiilor miniere și nici nu s-au pierdut locuri de muncă în sectorul minier;
- În perioada 2000-2015 s-au produs **30 de scurgeri, deversări și accidente** generate de transportul sau utilizarea cianurii în procesarea minereului rezultat din activități miniere;

Și întrucât:

- În România cianura nu mai este folosită în minerit din 2006.
- Deversările cu cianuri au dus la poluarea gravă a bazinului râului Tisa (Baia Mare, 2000) și la tragedia de la Certej unde s-au pierdut vieți omenești (Certej, 1971).
- România se pregătește să avizeze pentru prima dată după mai bine de 10 ani, primele exploatări cu cianuri din Europa. Toate aceste exploatări miniere propuse sunt în zone dens populate.
- Proiectul minier propus la Baia Mare este primul din Europa care vizează prelucrarea cu cianuri într-un oraș. În 2010 Consiliul Local a organizat un referendum privind interzicerea cianurii. 95% au votat împotriva cianurii.
- România ar utiliza cea mai mare cantitate de cianuri de pe continent – 1 634t/ an la Certej și 13 000t/ an la Roșia Montană, comparat cu 300t/ an cât sunt folosite în extragerea aurului la Kittila, Finlanda.

ARGUMENTE PENTRU INTERZICEREA CIANURII ÎN MINERIT ÎN ROMÂNIA

F. Nicăieri în lume nu există minerit sigur cu cianuri. În noiembrie 2015, la mina de aur Kittilä din Finlanda s-a produs o scurgere de steril din iazul de decantare². În același timp acordul de mediu al minei deținute de Agnico-Eagle pentru Kittilä este contestat în instanță. "Mina otrăvește râurile cu antimoniu, arsenic, cianuri și metale grele"³.

G. În România există 64 de zăcăminte aurifere care ar duce la "generarea a nu mai puțin de 2900 de hectare de deșeuri de cianurare"⁴.

H. Un studiu realizat în localitatea unde este situată mina de aur Waihi (Noua Zeelandă) arată în zonă o populație mult îmbătrânită în comparație cu media din regiune, cu tendințe de a părăsi localitatea în momentul închiderii exploatării, cu un număr dublu de probleme de sănătate mentală, invalizi și asistați sociali față de alte localități din regiune, cu venituri și educație sub media din regiune, și cu probleme legate de violența în familie și consumul de alcool și droguri⁵.

I. O analiză⁶ arată că proiectul minier de la Roșia Montană, cel mai mare din Europa, ar genera în jur de 250 de locuri de muncă pentru localnici, dar ar putea distruge peste 22.000 de locuri de muncă în regiune, pentru cei care lucrează în agricultură, turism, producția de mobilă și meșteșuguri tradiționale.

J. Mai mult, locurile de muncă create prin proiectul minier Certej, în număr de 221, nu răspund decât într-o foarte mică măsură necesarului din zonă, în condițiile în care în 1996 lucrau la exploatarea de stat 1595 de persoane⁷, iar în anul 2006, mai exact în 1 aprilie, un număr de 471 de oameni au fost disponibilizați de compania de stat Minvest Deva la mina Certej.

K. Potrivit unui studiu comandat de DG Mediu în 2010, "niciunul din Statele Membre UE nu e mare producător de aur, motiv pentru care s-ar susține ideea că interzicerea cianurii ar avea efecte economice de mică amploare în UE"⁸.

L. Limita concentrației maxime de 10 ppm (începând cu 1 mai 2018) stabilită prin Directiva privind Gestionarea Deșeurilor Miniere (Directiva 2006/21/EC) este ineficace așa cum arată deversarea produsă în 2009 la Trent, UK, unde "deversarea accidentală cu cianuri cu o concentrație de numai 1 ppm a ucis populația de pește pe o suprafață de 20 de mile în aval"⁹.

M. Directiva 2006/21/EC nu prevede limite pentru alți compuși ai cianurii derivați din procesare (cianații și tiocianații) și nu sunt prevăzute limite maxime pentru emisiile de acid cianhidric în aer. Acidul cianhidric e catalogat drept gaz toxic de luptă și a fost utilizat în camerele de gazare. La Roșia Montană aproape 50t/ an s-ar evapora, iar timpul de înjumătățire în atmosferă e de 267 zile.

N. Prin reciclarea metalelor prețioase din fiecare tonă de telefoane mobile pot fi recuperate 150 g de aur comparativ cu o tonă de minereu extrasă care conține între 1 și 2 g de aur per tonă (atât la Roșia Montană, cât și la Certej).

O. Peste 13.000 de cetățeni au semnat o petiție prin care se cere interzicerea cianurii în minerit (www.de-clic.ro/faracianura)¹⁰.

Astfel, solicităm:

Adoptarea PI-x nr. 429/2007¹¹, proiect de lege inițiat de senatorii Peter Eckstein-Kovacs și Gheorghe Funar în 2007 ce propune un amendament la legea minelor nr. 85/2003, și anume introducerea unui articol unic care să interzică utilizarea cianurilor în minerit.

NOTE

¹ Rezoluția Parlamentului European din 5 mai 2010 cu privire la interzicerea cianurii în minerit în Uniunea Europeană, tinyurl.com/RezPE2010

² Scurgerea de la mina Kittilä este gravă, articol Finland Times, tinyurl.com/KittilaLeakage

³ Statement by Jari Natunen, Finnish Biochemist, with regards to the current situation of Finnish mines, tinyurl.com/FinnishMines

⁴ Proiectul minier Roșia Montană: cianurile între uz (minerit eficient) și abuz (riscuri de mediu), Ștefan Marincea, 2012, publicat în antologia Roșia Montană în dezbaterile europene, volum coordonat de MEP Victor Boștinăru, tinyurl.com/MarinceaCianuri

⁵ Social Impacts of Closure of Newmont Waihi Gold operations, Universitatea din Queensland, 2009, tinyurl.com/WaihiReport

⁶ Puncte de vedere ale majorității cetățenilor și mediului de afaceri din Munții Apuseni, referitoare la impactul proiectului de exploatarea minieră de la Roșia Montană propus de RMGC - întâlnirea cu parlamentarii României, Asociația profesională Pro Munții Apuseni, Câmpeni, septembrie 2013, tinyurl.com/StudiuCampeni

⁷ Informație furnizată de Petru Cîmpian, primarul comunei Certeju de Sus

⁸ Raportul Comisiei Europene cu privire la impactul extragerii aurului în Uniunea Europeană, pagină web, tinyurl.com/GoldImpact, accesată decembrie 2015

⁹ Scurgerile netratate de cianură omorâă mii de pești în râul Trent, articol The Guardian, tinyurl.com/TrentRiver

¹⁰ facem.de-clic.ro/faracianura

¹¹ Proiect de lege pentru completarea art. 4 din Legea 85/2003, Camera Deputaților, tinyurl.com/PLcianura

Campania Salvați Roșia Montană - solidaritate pentru comunitate, proiect finanțat prin granturile SEE 2009 - 2014, în cadrul Fondului ONG României. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009 - 2014.

